

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cursus Theologico-Moralis

Ad usum Tyronum elucubratus, Et in Quotidianis Prælectionibus
Quoad ea, quæ Moralis Theologia disputat De Sacramentis, & Censuris

Viva, Domenico

Patavii, 1723

Art. II. De Institutione, & necessitate Baptismi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40650

firmet, ne gloriam sit amisurus. Probabile etiam est, ante adventum Christi Domini privilegium martyrij extitisse, cum Machabæi in numerum martyrum referantur.

ARTICULUS II.

De Institutione, & necessitate Baptismi.

- I. Baptismus probabiliter ante Christi passionem institutus fuit.
- II. Est necessarius, tum necessitate mediæ saltem in voto, tum etiam necessitate præcepti divini.
- III. Præceptum Baptismi non videtur obligasse ante mortem Christi Domini.
- IV. Ignorantes legem Baptismi post mortem Christi Domini, tenebantur ad Circumcisionem, sive ad legem naturæ; si ea nondum erat promulgata; post promulgationem vero talis legis, qui eam invincibiliter ignorant, si legem naturalem servant, illuminabuntur, ut baptizari possint, saltem Baptismo fluminis.

I. **Q**uæritur primo, quando nam fuerit Baptismus institutus a Christo Domino?

Respondeo, Alios velle cum D. Th. & Vasq; institutum fuisse quando Christus fuit in Jordane baptizatus: Alios vero cum D. Chrysostr., & Leone Papa apud Coninck, fuisse institutum post Christi passionem, quando dixit Dominus, *Euntes docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti.* Probabilius autem est, ante Christi passionem institutum fuisse, tum quia Joannis 4. habetur, plures baptizandos venisse ad Christum, quam ad Joannem, qui dixerat se baptizare in aqua, Christum vero in spiritu Sancto; tum etiam quia Eucharistia, & Ordo insti-

tuta fuerunt in nocte ante passionem; ergo antecedenter institutus erat Baptismus, qui erat janua Sacramentorum: Sine fundamento enim dicitur Christum dispensasse tunc in hoc, quod reciperetur Ordo, & Eucharistia ante Baptismum.

II. Quæritur secundo, quam necessitate necessarius sit Baptismus?

Respondeo juxta dicta quaest. 1. art. 2. esse necessarium, tum necessitate mediæ sive in re, sive in voto propter connexionem, quam habet ex natura sua cum salute æterna, posita Christi institutione; tum necessitate præcepti propter connexionem, quam habet cum salute æterna, etiam ratione obligationis per præceptum inducæ de eo suscipiendo; quia quod est necessarium necessitate mediæ, est etiam necessarium necessitate præcepti, quamvis non e converso: Nec datur solum præceptum naturale Baptismi, utpote mediæ necessarii ad salutem; sed etiam positivum Christi Domini: quando enim Dominus dixit, *Euntes docete omnes gentes, baptizantes eos, &c.* præcepit Apostolis, ut inquit Hieronym., quod Gentes fidem docerent, eisque baptismum præciperent: Hoc autem præceptum obligavit eos, qui erant tempore, quo Christus Dominus hanc legem tulit, etiam Apostolos, & B. Virginem, qui erant iustificati, ut capaces fierent reliquorum Sacramentorum; Obligat etiam omnes infideles; obligatque adultos, ut quamprimum commode possunt, illum recipiant, vel saltem non multo tempore differant, ne se exponant periculo damnationis, & priventur maximis fructibus Baptismi: cum autem infantes ante usum rationis obligari non possint, obligantur eorum Parentes, aut Tutores, ut illis Baptismum procurent; idque non solum ex charitate, & pietate, sed etiam vi legis Baptismi. Unde peccant,

cant, si per longum tempus differant absque causa illorum Baptismum, verbi gratia, ex Soto per duodecim dies, & ex Ledesma per quindecim.

III. Quæritur tertio; quandonam cepit obligare lex Baptismi pro universo Orbe?

Respondeo, probabile esse, quod non obligarit ante Christi mortem; quia non est credibile, quod Christus voluerit homines ad utramque legem, veterem, & novam simul obligare: lex autem vetus obligavit usque ad mortem Christi, ut patet tum ex scissione veli templi, quæ facta fuit tempore passionis, & ex Augustino significavit cessationem veteris legis; tum ex illis verbis Christi Domini in cruce prolatis, *Consummatum est*, quæ ab omnibus Doctoribus intelliguntur de cessatione veteris legis, ut communiter norant apud Bonac. Quare lex Evangelii cepit obligare post mortem Christi eos, quibus sufficienter talis lex innotuerat: statim enim post legem veterem successit lex novi testamenti; Quia tamen talis lex non statim toti mundo promulgata fuit, ideo aliqui cum Bellarmino docent, hanc legem omnes obligasse die Pentecostes, quando Apostoli variis linguis novam legem publicarunt: Alii putant, universalem obligationem cepisse paulo post excidium Hierusalem, quod accidit anno Salutis 73: hoc est quadragesimo post Christi mortem, quo tempore Apostoli Evangelium toti mundo prædicaverant: Et utraque opinio videtur probabilis Bonacina.

IV. Rogabis, quonam remedio salvabantur ii, qui post mortem Christi ignorabant legem Baptismi nondum promulgatam? & quonam remedio salvantur ii, qui post promulgationem legis Baptismi invincibiliter illam ignorant?

Respondeo ad primum, quod illi tenebantur ad Circumcisionem, seu ad remedium naturæ, quia præceptum illius non fuit abrogatum usque ad promulgationem novæ legis, nec aliud remedium fuerat substitutum; aliter dicendum esset, quod homines illi tunc caruissent remedio ad salutem. Quare lex vetus cessavit in morte Christi solum relate ad eos, qui novam non ignorabant; sed relate ad omnes cessavit solum post promulgationem novæ legis factam toti mundo. Ad secundum, aliqui Doctores opinati sunt, quod isti damnentur, quia post generalem Evangelii promulgationem non restat aliud remedium tollens originale præter Baptismum aut in re, aut in voto. Sed Recentiores communiter cum D. Th. 2. 2. quæst. 10. art. 7. putant, quod si naturæ legem servent, Deus daturus illis sit lumen, & speciale auxilium supernaturale, quo se valeant ad illum convertere per fidem strictè dictam, sine qua nemo salvus esse potest in præsentī providentiā; necnon per spem, & charitatem, atque adeo per Baptismum in voto salvari: quod videtur conforme summæ pietati, & misericordiæ divinæ; ut fuisse expendi in Trutina Antiquesnelliana, exponendo thesim vigesimam nonam a Clemente XI. proscriptam; necnon in Cursu Theologico disp. p. de Gratia quæstione octava. Immo juxta doctrinam Vasquii verosimilius si quis ex Infidelibus naturæ legem servaret, Deus sua providentiā ita causas secundas combinaret, ut ibi præsto esset aliquis concinnator, qui illum mysteriis fidei instrueret ac baptizaret; non secus ac Actorum 8. misit Deus Philippum, qui Eunuchum Reginae Candacis edoceret, ut fide strictè dicta ad Baptismum disponeretur. Et Actorum 10. ad orationes Cornelii Centurionis misit Deus Petrum, qui Gentili-

tilibus mysteria fidei exponeret, ac
deinde illos baptizaret.

ARTICULUS III.

De Materia Baptismi.

I. Cur aqua naturalis sit materia re-
mota Baptismi?

II. Quanam dicatur aqua naturalis?

III. Materia Baptismi proxime est ab-
lutio, sive fiat per asperionem, si-
ve per infusionem, sive per unam,
aut trinam immersionem juxta
morem Ecclesiarum.

IV. Si ante tertiam immersionem infans
decedat, eritne baptizatus?

V. Quid si abluatur in solo digito? aut
si in puteum infans projiciatur ani-
mo illum baptizandi?

I. **C**UM Baptismi materia duplex
sit, altera remota, altera pro-
xima, Queritur primo, quanam sit
materia remota Baptismi?

Respondeo esse aquam naturalem,
ut definitur a Trident. sess. 5. can. 7.
& colligitur ex illo Christi Domini:
Nisi quis renatus fuerit ex aqua, &c.
Quare autem ita Baptismum Christus
Dominus instituerit? congruentia fuit,
quia aquæ est facillimus usus, & com-
moditas facilis, & aptitudo magna ad
significandam internam munditiam,
perspicuitatem, & refrigerationem ar-
doris concupiscentiæ, quæ causantur
ab hoc Sacramento.

II. Hinc sequitur, quamlibet aquam
naturalem esse veram hujus Sacramen-
ti materiam, maris, fluminis, palu-
dis, pluvie, balnei, etiam sulphurei,
ut communiter docent apud Dian. 3.
part. tract. 7. resol. 5. non esse vero
materiam sale, nivem, grandinem,
gelu, & glaciem, quamdiu sunt con-
creta, quia non manet in iis usus a-
quæ aptus ad lavandum, ut Doctores
communiter cum Fill. tom. 1. tract.

1. cap. 2. docent; secus vero si sint
resoluta; quamvis Conink putet aquam
falis resolutam esse diversæ speciei ab
aqua maris, & ideo esse ineptam.
Quod si nix, glacies, &c. resolvantur
in manibus baptizantis ante ablutio-
nem, est materia sufficiens; si vero
in corpore baptizati, negat Vasq.,
quia baptizans non proprie abluit,
asfirmat Suar., quia Baptismus confi-
sit in ablutione passiva; & utraque
opinio est probabilis Dianæ part. 5.
tract. 3. resol. 3. quamvis opinio Suar.
sit solum speculative, non practice
probabilis, ut constat ex prima Thesi
ab Innoc. XI. proscripta. Porro non
est materia apta aqua artificialis, pu-
ta rosacea, ex herbis expressa, & di-
stillata, nec cervisia, vinum, lac, a-
qua ardens, sudor, lacrymæ, phleg-
ma, saliva, &c.; Nec aqua natura-
lis, quæ ita alterata est, & cum aliis
rebus mixta, ut non sit amplius apta
ad abluendum, ut jusculum, lutum,
lixivium, vinum aquæ immixtum;
quamvis ex Trull. videatur, specu-
lative loquendo, sufficiens lixivium,
quia per cineres aqua non corrup-
pitur.

Pariter aqua extracta ex brodio car-
nium, vel piscium videtur eidem Trull.
sufficiens; sicut extracta e luto; nec-
non ex Fernand. apud Dian. resol. 5.
aqua, quæ colligitur ex vaporibus
densatis ex olla emergentibus, qui in
testaceo tegmento reperiuntur, & quæ
hyemali tempore ex parietibus, lapi-
dibusque fluit; non tamen quæ fluit
ex vite, vel arboribus, quia non est
aqua, sed succus. Verum quia istæ
materiæ sunt dubiæ, in sola extrema
necessitate adhiberi possunt, sicut et-
iam Putean., & de la Crux docent,
posse etiam adhiberi sub conditione in
extrema necessitate aquam rosaceam,
& distillatam.

III. Quæres secundo, quæ sit ma-
teria Baptismi proxima?

Re-